



Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Til:
Fylkesmannen i Buskerud
Miljødirektoratet
NVE

Vår dato: 15.10.2018

Vår referanse: 4418

Uttalelse vedrørende nasjonal ramme for vindkraft

Bakgrunn:

Olje- og energidepartementet har bedt Norges vassdrags- og energidirektorat om å utarbeide et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. Innen utgangen av 2018 skal NVE peke ut større områder der det kan ligge til rette for utbygging av vindkraft. Det skal tas utgangspunkt i vindressurser og eksisterende og planlagt nettkapasitet. Deretter skal dette vurderes opp mot andre viktige miljø- og samfunnshensyn. Formålet med arbeidet er å bidra til at de beste vindkraftlokalitetene blir valgt når det søkes om konsesjon.

Samtidig har Miljødirektoratet og Riksantikvaren fått i oppdrag av Klima- og miljødepartementet om å bidra for å utvikle prosjektet. Deres rolle skal være å ivareta miljø gjennom å definere områder som av hensyn til miljø *ikke* bør inngå i den nasjonale rammen. Villrein er i denne sammenheng trukket fram som et miljøtema som er særlig relevant for dette arbeidet.

Villreinnemnda har blitt bedt om å bidra i dette arbeidet, med innspill til konfliktvurdering av hensynet til villrein innenfor de ulike analyseområdene som berører villreinområdet. Villreinnemnda for Hardangervidda har ansvar for den offentlige delen av forvaltningen av villreinstammene på Hardangervidda og i Skaulen-Etnefjell.

Vurdering

NVE har gjennom «harde» og «myke» eksklusjoner fjernet enkelte områder fra analyseområdene. Verneområder og områder som anses som uaktuelt for vindkraft grunnet tekniske eller økonomiske forhold ble i denne prosessen fjernet gjennom såkalte «harde eksklusjoner». De nasjonale villreinområdene med randområder ble fjernet gjennom «myke eksklusjoner». Hardangervidda villreinområde er dermed ikke en del av den videre analysen, i motsetning til Skaulen-Etnefjell villreinområde.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
mh@noreuvdal.no / 31 02 46 33

Norsk Villreinsenter Sør har foretatt grovkartlegging av arealbruken til villreinen i flere områder. Denne er svært nyttig, og gir en god oversikt over viktige trekkveier og funksjonsområder. Villreinen har en variert bruk av sitt leveområde gjennom året, samt variasjoner fra år til år. Enkelte deler av villreinområdet kan bli stående tomt i flere tiår, for så å bli brukt på ny. Særlig i vintre med vanskelige værforhold kan reinen trekke inn i områder som normalt ikke er i bruk. Slike områder er viktige for bæreevnen, da det ofte er avgjørende for villreinens kondisjon at den har tilgang til alternative arealer i perioder med utfordrende ressurstilgang. En konsekvensvurdering hvor ulike funksjonsområder veies opp mot hverandre, vil derfor svært ofte slå feil ut når det gjelder villrein.

Skaulen-Etnefjell villreinområde består av en rekke kuperte fjellområder, avgrenset av dype daler og fjorder. Seljestad og Røldal er i nord, Etne i vest, Sandeid-Saudafjorden og til Suldalsvatnet i sør, og Brattlandsdalen i øst. Området ligger i Odda, Etne, Suldal og Sauda kommuner i Hordaland og Rogaland fylker. Området har i utgangspunktet vanskelige beiteforhold for villreinen. Det er rike vår- og sommerbeitene, mens vinterbeitene er mer sparsomme og vanskelig å komme til. Det er fire mer eller mindre adskilte flokker fordelt på to uavhengige fjellområder.

Rabber og vindutsatte fjellsider hvor snøen i mindre grad legger seg, er viktig for villreinens næringstilgang gjennom vinteren. Disse områdene er trolig også de samme som rent geografisk vil være best egnet for utbygging av vindkraft. Vinterbeite er i stor grad den begrensende faktoren for bæreevnen i flere villreinområder, og en utbygging i disse områdene vil redusere stammen betraktelig.

Villreinnemnda stiller seg utenforstående til at kun de nasjonale villreinområdene har blitt ekskludert gjennom «myke eksklusjoner». Alle villreinområdene i Norge huser den samme arten, og Norge har det samme ansvaret for å ivareta stammen og deres behov for tilgang på beite, trekkområder og kalvingsområder. De mindre villreinområdene er særlig sårbare for inngrep, og det er avgjørende at større installasjoner heller ikke etableres her.

Villreinnemnda er av den oppfatningen at utbygging av vindkraft og bevaring av villreinstammen er to hensyn som ikke går i hop. Rapport 1305 fra NINA har gått nærmere inn på problemstillingen knyttet til vindkraft og reinsdyr. Veier, kraftedninger og vindturbiner har alle potensial til å forstyrre villreinen, og føre til unnvikelse av områder. Ved to undersøkte kraftanlegg i Sverige, samt i en ny studie i Norge, har en funnet ut at reinsdyr har redusert bruk av områder innenfor 3-5 km fra slike anlegg. Unnvikelseeffekten avhenger trolig av topografi, beiteforhold, nærhet til annen infrastruktur og design av undersøkelsene.

Villreinnemnda vil på bakgrunn av dette be om at alt areal som inngår i Skaulen-Etnefjell villreinområde, inkludert randområder, trekkes ut av de videre analysene. I likhet med Hardangervidda villreinområde, anser vi Skaulen-Etnefjell villreinområde som uaktuelt i forbindelse med videre kraftutbygging.

Med hilsen

Endre Læg Reid (s)
Leder

Martine Hamnes
Sekretariat

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
mh@noreuvdal.no / 31 02 46 33